

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: علو تجربی - ریاضی و فیزیک	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه نظام سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۶/۰۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت شهریورماه سال ۱۳۸۳		سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید. ۱- انس مردانه با شمشیر آخته به سوی میدان نبرد می رفت. ۲- ز نیرنگ زالی بدین سان درست. ۳- زین نمط بیهوده می گفت آن شبان. ۴- ملایکه در آدم تفرس می کردند. ۵- باد صبا دروغ زن است و تو راست گوی ۶- بر همه اهل این زمین به مراد ۷- گفت: در همی کارها ناتمامی؛ وی نیک از جای بشد. ۸- درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته. ۹- دید یکی عرصه به دامان کوه عرصه ده مخزن پنهان کوه ۱۰- ای طاق نهم رواق بالا بشکسته ز گوشه‌ی کلاهد ۱۱- هر که شدت حلقه‌ی در، زود برد حقه‌ی زر خاصه که در باز کنی، محرم دروازه شود	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱
۲	ب) لغت (۲ نمره) معنی لغاتی که در متن مشخص شده است، بنویسید. ۱- تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. ۲- این ریشه مصلحتی است. ۳- مخنقه در گردن، عقدی همه کافور. ۴- کتاب بیهقی مشحون است از گفت و گوها. ۵- طعمه‌ی شراره های سیال خود کرد. ۶- بدو باشد همیشه خرم و کش. ۷- طاعنان مجال وقیعت یابند. ۸- با تنهایی این کوه مراوده می کند.	۲
۳	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- با توجه به بیت زیر شاعر چه چیزی را شرط دست یابی به کیمیای عشق می داند؟ جان گدازی اگر به آتش عشق عشق را کیمیای جان بینی ۲- در باره‌ی بیت «تو برای وصل کردن آمدی / نی برای فصل کردن آمدی» توضیح دهید. ۳- در بیت زیر منظور از «تاج» چیست؟ ولادت که روزگاری از گوهر نور بود به سوی بلوغ می خزد و آن گاه که تاج بر سرش نهادند ... ۴- مقصود از «تو» در بیت «تو را در دل درخت مهربانی / به چه ماند؟ به گلزار خزانی» کیست؟ ۵- با توجه به شعر زیر، چرا شاعر آفتاب را خار و خس چشم جانباز می داند؟ آفتاب / خار و خس مزرعه‌ی چشم تو / آبشار / موج فرو خفته‌ای از خشم تو ۶- زاویه‌ی دید عبارت زیر را مشخص کنید. با آرنجم یکی زدم به پهلویش که ساکت شد و بعد مدیر به فراش گفت، دست نگه داشت و بعد پامان را که باز می کردند زنگ را زدند و صف ها راه افتادند. ۷- مصراع «همه دل پر از باد و لب پر ز پند» بیانگر چه حالت هایی است؟ ۸- نوع نثر عبارت «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده» چگونه است؟	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵

ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه		ساعات شروع: ۸ صبح		رشته: علو تجربی - ریاضی و فیزیک		سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	
تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۶/۰۵				سال سوم آموزش متوسطه نظام سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)			
سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه				دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت شهریورماه سال ۱۳۸۳			
ت (درک مطلب (۴ نمره)							
۰/۵	۱- در بیت « به باد افره این گناهم مگیر / تویی آفریننده‌ی ماه و تیر » منظور رستم از « این گناه » چیست ؟						
۰/۵	۲- با توجه به عبارت زیر ، چرا قاضی بُست از پذیرفتن کیسه‌ی زر امتناع می کند ؟ مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد ؟						
۰/۵	۳- مقصود از « لب دیوار دل » در شعر « شب، دو صف از یاکریم / بال به بال نسیم / از لب دیوار دلت / پرکشید » چیست ؟						
۰/۵	۴- در شعر زیر « ماه » نماد چه انسان هایی است ؟ ماه / روشنی اش را / در سراسر آسمان / می پراکند / و لکه های سیاهش را برای خود نگه می دارد .						
۰/۵	۵- مفهوم بیت « نسوزد جان من یک باره در تاب / که امیدت زند گه گه بر او آب » را بیان کنید .						
۰/۵	۶- پیام بیت « زی تیر نگه کرد و پر خویش بر او دید / گفتا : ز که نالیم که از ماست که بر ماست » را بنویسید .						
۰/۵	۷- با توجه به بیت زیر، چرا شاعر دل های شکسته را خوش آهنگ تر می داند ؟ بشکن دل بی نوای ما را ای عشق این ساز ، شکسته اش خوش آهنگ تر است						
۰/۵	۸- مفهوم کنایی قسمت مشخص شده در عبارت « <u>امیر از آن جهان آمده</u> به خیمه فرود آمد . » چه می باشد ؟						
ث (دانش های ادبی (۳ نمره)							
۰/۲۵	۱- « کتابی است از نجم الدین دایه که به بررسی مهم ترین مسائل عرفانی پرداخته است . » نام این کتاب را بنویسید .						
۰/۲۵	۲- مجموعه شعر « تنفس صبح » اثر کیست ؟						
۰/۲۵	۳- نام دیگر کتاب « تاریخ بیهقی » چیست ؟						
۰/۲۵	۴- « خاقانی شروانی » شاعر چه قرنی است ؟						
۰/۵	۵- در بیت زیر آرایه‌ی « ایهام » را بیابید و معانی آن را ذکر کنید . راز ، نهان دار و خمّش ور خمشی تلخ بود آن چه جگر سوزه بود باز جگر سازه شود						
۰/۵	۶- در بیت زیر دو آرایه‌ی ادبی نام ببرید . به سان پلنگی که بر پشت گور نشیند بر انگیزد از گور شور						
۰/۵	۷- دو مورد از زمینه های اصلی حماسه را فقط نام ببرید .						
۰/۵	۸- ادبیات عرفانی جزو کدام یک از انواع ادبی است ؟ اصلی ترین موضوع عرفان چیست ؟						
ج (شعر حفظی (۱ نمره)							
ابیات زیر را کامل کنید .							
۰/۵	۱- خیمه‌ی انس مزین بر در این						
۰/۵	۲- خانه‌ی دل ما را از کرم عمارت کن						
که اساسش همه است							
.....							
۲۰	جمع نمرات « پیوسته پیروز باشید »						

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: علوم تجربی - ریاضی فیزیک	
سال سوم آموزش متوسطه نظام سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۶/۰۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت شهریورماه سال ۱۳۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) در این بخش نظر همکاران گرامی صائب است.	
	ب) لغت (۲ نمره) هر مورد (۰/۲۵)	
	۱- بلند ۲- لرزش، لرزه ۳- گردن بند ۴- پر شده، انباشته، مملو ۵- بسیار روان ۶- خوش، خرم ۷- سرزنش، بدگویی ۸- دوستی، معاشرت	
	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- سوختن در عشق (یا مشابه آن) (۰/۵) ۲- رسالت پیامبران نزدیک کردن بندگان به خداوند است، نه دور کردن آن ها از خدا. (۰/۵) ۳- اوج و شکوه جوانی (یا نظایر آن) (۰/۵) ۴- معشوق، رامین (۰/۵) ۵- زیرا بصیرت و بینش جانباز را ارزشمند تر از روشنی آفتاب می داند. (۰/۵) ۶- اول شخص (۰/۵) ۷- غم و اندوه و نصیحت گری (۰/۵) ۸- نثر مسجع (۰/۵)	
	ت) درک مطلب (۴ نمره) ۱- کشتن اسفندیار (۰/۵) ۲- زیرا از حساب پس دادن آن در روز قیامت می ترسید. (۰/۵) ۳- چشم (۰/۵) ۴- نماد انسان های ایثار گر و بخشنده (۰/۵) ۵- امید رسیدن به معشوق، عاشق را زنده نگه می دارد. (یا مشابه آن) (۰/۵) ۶- ریشه های شکست آدمی در اندیشه و کردار خود اوست. (یا نظایر آن) (۰/۵) ۷- چون دل شکسته و غمگین جای خداست. (۰/۵) ۸- از مرگ نجات یافته، زندگی دوباره یافته. (۰/۵)	
	ث) دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- مرصاد العباد (۰/۲۵) ۲- قیصر امین پور (۰/۲۵) ۳- تاریخ مسعودی (۰/۲۵) ۴- قرن ششم (۰/۲۵) ۵- خمش ایهام دارد و در معانی ۱- خاموش و ساکت (۰/۲۵) ۲- تخلص مولانا (۰/۲۵) ۶- جناس، تشبیه، مراعات نظیر (دو مورد هر مورد ۰/۲۵) ۷- داستانی، قهرمانی، ملی، خرق عادت (دو مورد هر مورد ۰/۲۵) ۸- ادبیات غنایی (۰/۲۵) عشق (۰/۲۵)	
	ج) شعر حفظی (۱ نمره) ۱- کهنه رباط (۰/۲۵) - بی موقع و بی بنیاد (۰/۲۵) ۲- پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی (۰/۵)	
	جمع نمرات	۲۰
	« خسته نباشید »	